

עלון המשק גבעת חיים הקיבוץ המאוחד

י' בטבת תשל"ל
19. 12. 1969

ב ר כ ת כ י ת ג ב ע ת - ח י י ם

לחברנו יצחק בן-אהרון להבחין למזכיר ההסתדרות ו
 בשנות עמידתו "קצת מן הצד" השכיל בן-אהרון ליזום ולדרבן
 את תהליכי הליכוד הפוליטי של מפלגות הפועלים. בותריו תולים
 בו תקוות שיצליח עתה, דוקא בשנות ממשלת ליכוד לאומי ובעיות
 זוץ ובטחון מכריעות, להתזיר להסתדרות העובדים את משקלה
 הוויסטורי. רק התאמתו של כלי כביר זה לדרישות תקופתנו,
 שנות ה-70, תבטיח שעמוד במבחני השעה מבלי לאבד את דמותה
 המיוחדת של מדינת ישראל. רק הסתדרות אוראת וחזקה מאד תבטיח
 שישמר היסוד החברתי הבריא בכנין הארץ. רק בכחה להזרים את
 זרם העלייה לאפיקים הרצויים; רק בכחה למנוע שיעלם על ידי
 עבודה זרה ופער, האופי ההתישבותי והיצרתי של עמנו השב למולדתו.
 נברך את עצמנו על שמעוררתינו יצא חבר אשר בחור איש
 ההתישבות העובדת מעמיס על עצמו את העול הכבד של אחריות על
 דרכה של חנועה העבודה בארצנו. נשאף אנתנו להיות בית ראוי
 לחבר אשר עליו להחמוד עם משימת אלה.

י י ש ר כ ח ו ש ל מ ז כ י ר ת ח ז ו ש ש ל ה ה ס ת ד ר ו ת ו
 נ א ת ל ל ו ו ל נ ו מ ו ל ש פ ע ה א ת ר י ו ת ו ה א ת ג ר י מ - ג מ ק צ ת מ ז ל ו

ב ה צ ל ח ה ו

! ! ! ! ! ! ! ! ! !

ל ב ע י ח מ ב נ ה ה מ ז כ י ר ו ת

ברשימה זו יש ברצוני להזדהות עם עיקרי דבריו של נדב בגליון הקודם של הירמן ואף להוסיף עליהם.

למרות כל הדיונים בנושא הרחבת המזכירות ע"י הוספת חברים "בלי תיק" לא זז עדין שום דבר בנושא זה. לפני מספר שבועות התקיים דיון באספה בבעיה זו. מרבית הדוברים עד כמה שזכור לי, חמכו בהוספת חברים "בלי תיק" למזכירות. למרות זאת נסתיימה האספה ללא הכרעה. היתה זו, לדעתי, שגיאה לא להכריע שכן הנושא נידון כבר מכל צדדיו.

לדעתי, אין עוד מקום בקבוץ גדול וותיק כמונו למזכירות שעיקרה מורכב מפלאי תפקידים. את קיומה של מזכירות כזאת אפשר להבין על רקע ההיסטוריה של התנועה הקבוצית. בעבר היו החברה והמשק בקבוץ פשוטים והומוגניים ביחס. הערכים נוסחו והנורמות נקבעו בעיקר על-ידי המנהיגות והמרכז התנועתיים שהיו בעלי השפעה רבה על כלל חברי הקבוץ. כמו כן היה משקלה של האספה רב יותר. למזכירות של כל ישוב נותר רק לנהל את העניינים השוטפים של חברה ומשק פשוטים יחסית. ופצד התנועה, הרעיוני והחברתי, הכריע את הצד המקצועי באישיותו של ממלא התפקיד.

כיום שונה המצב במידה מכרעת ולכן חייב לבוא שנוי בתפיסתנו השגרתית את המזכירות, הרכבה ותפקידה. הקבוץ הסתעף ונעשה מורכב ומסובך הרבה יותר מאשר לפניו. יש שכבות גיל ומוצא שונות, יש מיסוד רב, התמחות מכסימלית בכל עיסוק והתפצלות פנימית לקבוצות קטנות של יחסים ספונטניים. הקבוץ שוב אינו עדה בראשית הומוגנית. כמו כן ירק כיום, מסיבות אובייקטיביות וסובייקטיביות כאחת, משקלו של המרכז התנועתי בחיי הישובים הקבוציים.

השכל הישר הפשוטני מגיב על מציאות זו בהדגשת יתר של האורך בהתמחות ובמסירת יותר ויותר תחומי חיים להכרעתם של בעלי מקצוע. מבלי להכניס לכל מרחב הבעיות שיצרת ההתמחות המפצלת בחיי החברה הקבוצית, ניתן לומר שלפחות בתחום הנהגה הכללית של הישוב הקבוצי יולין אותנו השכל הישר הזה למבוי סתום. לא לחינם דוחה המשטר הדמוקרטי את התפיסה של ממשלת מומחים. רק בקבוץ, החברה הדמוקרטית ביותר בעולם, קיים עדיין האנאכרוניזם הזה. מה יתרון של המומחה בתחום אחד על מי שאינו מומחה, כאשר מכריעים בנושא שאינו בתחום מומחיותו? מה מבין, למשל, מרכז משק בחינוך יותר מאשר כל חבר שאין לו השכלה חינוכית? מדוע מוכשר הרפז הכלכלי לקבוע עדיפויות חברתיות בחלוקת התוצר יותר מכל חבר אחר?

המזכירות איננה יכולה להיות רק ועדה לסידור ענייני הישוב הקבוצי בדרך אדמיני-סרטיבית. היא חייבת להיות גם, ובעיקר, הנהגה חברתית ותנועתית שלו. אם היא אינה כזו, וברוב הקבוצים הוותיקים זה המצב, היא מביאה את ישובה לחחושה של אזלה-יד כללית ותסכול. גבעת-חיים מהווה דוגמה "טובה" לכך.

הנהגה חברתית ותנועתית אינה חייבת להיות מומחית לנושא זה או אחר. היא צריכה להבין בתחומים העיקריים העולים לדיון, ויש, כידוע, הבדל רב בין הבנה להתמחות. בעיקר היא צריכה להבין את היחסים שבין הישוב הקבוצי לתנועתו ובין הקבוץ כצורת-חיים לסביבה הלא-קבוצית. מחמת רגישותה והבנתה זו היא צריכה לדעת מתי מתישן דבר מה ויש להחליפו בחדש ומה אינו מתישן ויש לשמור עליו. רק הנהגה כזאת יכולה לקבוע יעדים חברתיים כלליים ולהתקדם אליהם. כיום, כאשר האספקט המקצועי גובר על האספקט התנועתי ועל הגישה החברתית אצל מרבית ממלאי התפקידים בישוב הקבוצי, אין ביכולתם, כאשר הם פועלים כצוות, להיות הנהגה חברתית לישוב קבוצי.

לכן נחוצים כיום מבנה והרכב שונים או מחודשים של המזכירות בישוב הקבוצי הוותיק. מרכז הכוב צריך לנוע לעבר החברים שזיקתם לחברה אינה עוברת דרך תפקיד מקצועי ישיר. אינני רוצה לקבוע כאן הלכות מדויקות בנידון. לשם כך יש לנתח במפורט את עיסוקיה של המזכירות ועיסוק כל חבר בחוכה ולשקול, לאור תפיסת יסוד מדריכה, מהו המשקל שניתן במזכירות לכל סוג של חברים וממלאי תפקידים.

ריאורגניזציה של מבנה והרכב המזכירות הוסיף, אך לא תחולל שנוי מכריע. היא רק חלק מריאורגניזציה כללית נחוצה של החיים הדמוקרטיים בקבוץ. בזמנו הצעתי להקים לכו צוות מיוחד שיקדיש את עצמו לבעיה הזאת. הוא יוכל להעזר בידע סוציולוגי קיים בתנועה הקבוצית. לא שמעתי כל הד לכך.

מכיוון שאינני נמנה אל אלה המתאישים בנקל מהקבוץ ומוסותיו כאשר הצעותיהם אינן מחבלות, אני מעלה זאת שוב. אינני מוכן לקבל בשקט את המציאות שבה כל קורטוב של רצון טוב ומחשבה מעמיקה יותר נידחים על-ידי חברה ומוסדות שהתרגלו למחשבה שטחית ולחיים מן היד אל הפה ועוד נהנים מזה.

יש עדיין, בניגוד למה שנראה על פני השטח, הרבה יכולת ונכונות קבוצית בגבעת-חיים. מזכירות שאיננה הנהגה חברתית - לא בגלל אופים ויכולתם של האנשים המרכיבים אותה אלא בגלל המבנה וההרכב התפקודי שלה - אינה יכולה להביא למיצוי היכולת והפעלתה הנכונה. היא רק מבזבזת אותם. מצב זה, שהוא תוצאה של התפתחות מסוימת בישוב הקבוצי הוותיק, הופך כיום לסיבה לידידה נוספת ביכולתנו לנהל את היינו.

ה ר כ ב ה ו ע ד ו ת ל ש נ ח ש ' ל

1. מועצת חבריה
ממשיכים: אוריאל נהרי, חנוך כהן, ישראל גלר, זכריה וינר, חנה היקל, שוש גלר, יצחק בור
נבחרו: בלה קציר, נדב דרך, ברכה קליין, רינה מיצ'יגורסקי, זכריה בירן, סימה יוגב, אלון אלחר
2. מועצת משק: גינה שחר, רחל שולר, חוה קמינסקי, עירית פטריקובסקי, אשר מאיר, אשר גולן, זכריה בירן, חנוך דניאל, בן-עמי זמיר, חדוה שרון, זאב אגמון, חגי גבע, נחמיה שליטמן, נחום מנכר
3. מועצת חינוך
ממשיכים: הנהלת ביה"ס, הועדה לביל הרך, מרדכי סגל, יריב ב.א., ראובן אחר
לינה סגל, בנימין אלוש, יצחק בדר, יורם רוקוסניץ, דורון לדרר, ברוך קוגלר
נבחרו:
4. מנויים
ממשיכים: יעקב קופלר, ושל, ענה לב
נבחרו: רבקה בר, לאה דגן, צבי מנבר, עמוס גורן, יוחס גבעתי, עפרה קודלר
5. ד. חרבות
ממשיכים: אריאלה, ששי שבת, גיורא מאירי, בחשבוע בן-צבי, דליה אגמון, עדה קופלר, אמיר אסף, ראובן לדרר, מיכה שרון, יעל חרש, חרצה נהרי, פרנסו קליין, מאיר קפלן, גדעון בן-עמי, זמירה חירוש, רחל מזורביץ
נבחרו:
6. ד. חכמה / ה שכלה
ממשיכים: אשר מאיר, דורה שפי, אשר גולן, יואל שניר, מרים ב.א., חרצה נהרי, גדעון גורן, עמית ממלוק
נבחרו: אמיר אסף, יובל נהרי, טרקה בדר, סליה וינר
7. ד. עבודת
ממשיכים: רכז וסדרן עבודה, יואל קציר, זכריה דגן, איה חפר
חיה אגמי, יורם לב, ישראלה סל
נבחרו:
8. ד. משק
עמית ממלוק, יואב קציר, גלעד אריאלי, אשר צפיר, זכריה דגן, אמיר קרון, אריה פטקי, דוד עין-דר, גיורא וינר, יוחס גבעתי, פרנסו, עמוס גורן, איחן פטריקובסקי, מרכז המשק.
9. ד. קשר / חיליים
ממשיכים: ליזל, מרים שורצברג, עפרה עפיר
נבחרו: אפרים פרידמן, סימה הקס, נועם אגמי, רוחי יזהר, יצחק מיצ'יגורסקי, מאיר קפלן, גדעון מגל, יהודית פלישון
10. ד. נסיעות חורף
ממשיכים: אליקים הילר, מרדכי שבת, ראובן לדרר
נבחרו: זאב גבעתי, אהוד ממלוק, ארנון יבנין, נעמי משי
11. ד. שיכון
ממשיכים: חנוך בן-אהרון, חנה אפרים, צבי אגמי
נבחרו: חיים שרון, סרלל אלדר, דמי בן-שלום, נעמי יבנין, סיבי שחר
12. ד. צריכה
ממשיכים: גדעון גורן, חוה קמינסקי, חדוה שרון, מאיר וניג, מיכל אפרת, בן-עמי, קטנה אימרגליק
נבחרו: ראובן ליכטנר, ערה אלדר, בנימין פרנק
13. ד. שיפורים
ממשיכים: ולטר זגר, מאיר וניג
נבחרו: שושנה וולף, עירית פטריקובסקי, חיים שרון, אלי שלו, יצחק משי
14. ד. חתונות (ארגון): אליבשע ליגטי, שרה יבנין
15. ד. הורים: ממשיכים: גרטי שלו, יישה; נבחרו: ציפורה ברודר, זמירה יצחק
16. ד. קליטה ואירוח
ממשיכים: רכז עבודה, פדות, יעקב צוד, לילי קליין
נבחרו: שושנה קינן, פועה, יורם בן-משה, דליה אגמון, פרידל לס
17. ד. בריאות
ממשיכים: מימי שנפר, יהודית יבניאלי, רוח ארונדה, רינה נהרי
נבחרו: יונה גורן, רעיה מנור, חגי גבע, יואל שניר + נציג מועצת החברה
18. ד. בטחון: נבחרו: שמואל פורמן, אלכס (בורדיק), דב וניג, דב קרסיק, הדסה רפאלי, רחל שולר
19. ד. בנייה / תכנון
ממשיכים: אלי בן-משה, חנוך דניאל, יעקב קופלר, ישראל גלר
נבחרו: גינה שחר, גיורא גור, ישראל יבניאלי
20. ד. שיפורי מחנה: רוח בן-שלום, ראובן אחר, ישראל גלר, סימה גלר, דב וניג, חנוך שרון, עמוס לס

ש ח י א פ ש ר י ו ת - ב ר י ר ה א ח ת

בסרט "יעקובובסקי והקולונל" חוזרת ומופיעה לאורך כל הסרט האימרה היהודית הידועה: "תמיד יש שתי אפשרויות". כאשר נתקל יעקובובסקי בבעיה, כאשר צריך יעקובובסקי לגבור על מכשול - "תמיד יש תי אפשרויות". אולם, משבחרת באפשרות אחת, אומר יעקובובסקי, צרות שוב שתי אפשרויות ושוב עליך לבחור באחת מהן, ומשבחרת - עומדות לפניך שוב שתי אפשרויות - וכן הלאה וכן הלאה.

משבחר אדם באחת משתי האפשרויות - אשריהו דטוב לו. אך אם הוא עומד ואיננו יכול להתליט באיזו אפשרות לרחוק, הרי הוא נמצא במצב מסובך שבמינוח החברתי ייקרא - דילמה. הווה אומר: אדם זה עומד בפני דילמה. וחושבני שאין חולק על כך שכאשר אדם עומד בפני דילמה, מצבו לא טוב.

ניחא. אולם נחזור עכשיו אל אותו אדם מאושר, שבחר באחת משתי האפשרויות. אדם זה אזור כגבר חלציו, מכוון את ליבו ומכין את נפשו, וכל כולו מכוון להשיג את המטרה, לפתור את הבעיה, לגבור על המכשול באותה דרך, באותה אפשרות בה בחר. אך דא עקא המטרה לא מושגת, ומדי פעם כאשר נדמה לו שהנה השיג את המטרה, מתברר לו מיד שהיא ממנו והלאה, כעין מקסס שווא. אדם כזה ימצא במצב מסובך הרבה יותר, שבמינוח הפסיכולוגי ייקרא: מצב של תיסכול. הווה אומר: אדם זה הוא אדם מחוסכל. וחושבני שאין חולק על כך, שמצב של תיסכול הוא מצב מאוד מאוד לא בריא.

כדי להתקרב יותר אל העניין, אפשר לומר, כי לא רק אדם בודד נמצא במצבי תיסכול, אלא גם קבוצות של אנשים שיש להם מטרה משותפת אותה הם רוצים להשיג, עניין משותף לעזות בו; או כל דבר אחר המאחד אותם והמגדיר אותם כקבוצה.

אנשה לעצמי עתה לקבוע אבחנה דלומה, שהמוסד הקרוי אצלנו בית-הספר נמצא במצב של תיסכול זה חמש עשרה שנה לפחות. וכאן עלי לומר מיד למה כוונתי: אינני רוצה לומר, הם וחלילה, שבית-הספר לא הצליח להקנות לבנים ולבנות את החינוך הנאות. הוא הצליח גם הצליח, פרט כמובן למספר מקרים שבטיכום כללי ניתן לראות אותו כסביר, דבר זה ניתן לקבוע בדאונה לאור התנאים האובייקטיביים, למרות הטענות והטרדנות המושמעים תכופות-מכל עבר, ואין ברצוני לערוך עתה השוואה עם מקומות אחרים.

אם כן מקרה משונה הוא, לכאורה סתירה המזדקרת לעין - מחד תיסכול וכל הכרוך בזה, ומאידך הצהרות על הצלחות - ולא כן הדבר. אין כאן סתירה. יש כאן החזקה מעמד, יש כאן תודעה אחריות כה שורשית, כה עמוקה ובסיסית שהיא גזרחה על הרגשת התיסכול. היא גזרחה על הרגשת התיסכול הקיימת לגבי שטחים אחרים.

בית הספר מציב לעצמו מטרות, מטרה חינוכיות ומטרות ארגוניות לגבי מבנהו, ארגונו ודרך עבודתו. אין אלה מטרות נפרדות. מטרות אלה שלובות זו בזו וקשורות אחת בשניה קשר הדוק. ההישג החינוכי, שהוא המטרה העליונה, יושג במלואו בתנאי שיעמדו לרשות בית הספר הכלים המתאימים ובתנאי שיהיה מאורגן בצורה הנכונה והנאותה.

וכשאני אומר כלים וארגון, כוונתי לדברים האלמנטריים ביותר. כוונתי לבית, כוונתי לפרח, כוונתי למדריך, כוונתי לדשא, כוונתי להיכונן הכיחות, כוונתי לכרז לא דולף, ועוד ועוד עשרות דברים מסוג זה שמיותר להמשיך למנותם.

כאן, אם כן, בשטח הזה פורח פרח התיסכול במלוא פריחתו, ולצעדינו הרב תמיד יימצאו "גננים חרניים" שידאגו להשקותו (מי רוש) ולזבלו (חרתי משמע) ולא יתנו לו שיבול או ייעקר מן השורש רחמנא ליצלן.

כשאתה עומד בפני דברים מסוג זה, לפניך תמיד שתי אפשרויות. אפשרות אחת להשלים עם המצב כפי שהוא, כלומר אתה משלים עם אולת היד, עם הרגשת חוסר האונים ואתה אומר לעצמך "אלה הם היין. תן לדברים להתגלגל, מה איכפת. אפשרות שניה - להאבק בכל מחיר ובכל האמצעים להשיג את המטרה, לא לוותר, לא להשלים, לעשות הכל ואפילו מעבר למקובל. חושבני שאין צורך אף לנחש מי יהיה היים נוחים יותר, קלים יותר. ופה קורה דבר משונה, ויתכן שתהיה זאת מגליית לרבים: בית הספר בוחר תמיד באפשרות השניה. האם ניתן להסביר זאת? כן, זה ניתן (ראה למעלה, עניין הסתירה).

ועתה ברצוני להשיג מטרה אחת מבין שאר המטרות שביה הספר מציב לפנינו לקראת השנה הבאה (נא לשים לב - השנה הבאה, חשג'א - יכול מישהו לומר שאין תכנון?). לאור כל הדברים האמורים לעיל, התאספה לפני שנוע הנהלת ביה'ס כשעל סדר יומה:

1. דמות ביה'ס במקום בשנה הבאה - תכנון והתארגנות
2. רציפות ואחידות בלימודים
3. לקראת קבלת דו'חות ודיונים על הנעשה בכיחות בשליש הראשון.

יש בכוונתי להתרכז הפעם בסעיף הראשון שהוא סעיף תיסכולי מובהק, שהרי בתיסכולים אנו עוסקים הפעם. אין לי ספק שגם יתר הסעיפים מענינים את הציבור ובית הספר מבטיח לספק את התענינות הציבור גם בנקודות אלה. אך הפעם נסחפם בנקודה זו.

כבר לקראת שנה זו תכננו להעביר את הכיתה ה' ו-ו' לשטח ביה"ס ע"מ ליצור ריכוז יותר של מורים ותלמידים בשטח, דבר המקל על מערכת השעות, וע"מ ליצור חיי חברה חקיניים ונורמליים. אולם הדבר לא התאפשר בגלל חוסר תנאים מתאימים לכיתה נמוכה. אפשר לומר בודאות שהתנאים עדיין לא מתאימים. על כן, יש צורך דחוף כבר מעתה, מרגע זה, להתחיל להתאים, אחרת נעמוד בשנה הבאה במצב גרוע הרבה יותר משנה זו.

במה דברים אמורים? כדי לבצע העברתם של כיתות ה-ו לשטח ביה"ס, חייבות כיתות ז' ס' לפנות את בתיהם ולעבור לבתים הכוללים של שכ' נעורים; ובתגובה שרשרת חיה חייבת שכ' נעורים לעבור לבית החדש שיהיה תחילתו של שיכון שכנת נעורים. אך בית חדש זה עדיין לא נבנה, ויש לציין שאם לא יתחילו בבנייתו מיד, לא יספיקו לסיימו עד תחילת שנת הלימודים הבאה. ואז תהיה כל התכנית היפה של בית-ספר ראוי לשמו, כחובה על הנייר בלבד.

מהי אם כן התכנית? (לגבי גובה הכיתות אני עובר עתה לדבר במונחים של השנה הבאה): כיתה ו' חשוכן בבית הכולל של קדמותיים כשבקומה התחתונה יהיה חדר-אוכל מסודר לכיתה עם כל הכרוך בזה. כיתה ז' חשוכן בבית הכולל של כיתה ט' וחדר-האוכל שלה יהיה משותף עם כיתה ח' ויסודך בכיתה י' הישנה, וישמש גם כמועדון השכנת הבינונית. הכוונה ברורה - לא לשלוח את הילדים לחדר-האוכל וזאת מתוך סיבות רבות שאין צורך לפרטן.

יש להקים בשטח פינת חי ראויה לשמה וגם פה אין צורך להסביר יד כמה חשוב הדבר כשמדובר הוא בכיתות הנמוכות. יש להתקין שטח ראוי לשמו למשחקים בהפסקות, שלאמיתו של דבר אינו קיים כלל. וכמובן להסדיר את ענין השמירה בשטח, דבר הניתן להעשות ללא קושי. עד כאן התכנית שניתן להגשימו ללא כל קושי, כמובן אם לא מחיחסים אל הענין כאל בדיחה מצלחה. ובהזדמנות זאת ברוצני לגלות לציבור כי גם לבית הספר חוש הנמור והוא מסוגל להתבדח כפי שלא התבדח מימיו.

אגע עתה בנקודה נוספת שהועלתה, ויש לה קשר הדוק עם האמור לעיל. נאמר ונרמז כי אפשר לשכן את שתי הכיתות שתועברנה לשטח ביה"ס בבית אחד, ויצו ניתן יהיה לח השנה את בניית הבית לשיכון שכ' נעורים. מספרית אפשרי הדבר, אך היות ולא בבני-בקר אנו עוסקים, אלא בבני-אדם, אין החישוב המספרי תופס, וברצוני לומר שלאחר דיון מעמיק בבעיה עם מחנכי הכיתות, הגענו למסקנה מפורשת: בגלל מצבן הבעייתי של שתי הכיתות הן לא תשוכנה בבית אחת. וגם החלטה זו איננה הלצה.

אבקש את השומע לב הציבור לכך שלא נגעהי כלל בפרשת שכ' נעורים, שבניית אחת ביח, או תחילת בנייתו של שיכון שכ' נעורים, עומדת על הפרק זה מספר שנים, והיא עדיין עומדת שם. זוהי כנראה פרשה תיסכולית "פר אכסלאנס" שיפתורה אולי מומחים ממני.

יצאנו בהרגשה טובה משיבת ההנהלה - היצבני לעצמנו מסדרת - האם יושגו המטרות? המיד יש שתי אפשרויות. אך לסיכום אומר: אמנם יש שתי אפשרויות, אך לפי דעהנו ב ר י ר ה א ה ת ב ל ב ד .

י ה ו ש ע

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

ח ע ד ו ת . ת ש . ל (המשך מדף 3)

- 1. ט י ו ל י ס: ושל, יחיאל קיל, עקיבא יוגב, גיורא מאירי, יעל חרש, גולה שולר, נאוה גלר, לילי קליין.
- 2. ב ט ח ו ו: ולטר זגר, אריה זלוצקי, משה יוסף-חי, רחל שולר, הרב ר. רות מאיר, יצחק משי, צבי מנבר, מיכאל שורצברג
- 3. ס פ ו ר ט: צבי אגמי, אברהם פלישון, יצחק מיצ'גורסקי, אורי אפרים, רחל חפר (מנדל)
- 4. פ י צ ו י י ס: זכריה בירן, הרב רוקוטניץ, שמואל פומרניץ
- 5. ל א י מ ו י מ ש ק ג ש ו: גילה קליין, יורם רוקוטניץ, גרשון רומיש

ה צ ב י ע ו 170 ח ב י ס - מעט יותר משליש בעלי זכות בחירה.

עתה נותר להפעיל את הועדות. חלקם כבר נתכנסו, מהם בהרכב חסר למדי, השאר יתכנסו בשבוע הבא.

לכולם - י ו ז מ ה ו ה מ ד ה ! !

לשנה זגר ולמשפחה - או משתתפים באבלכם בפורל בן אחותך

מועצה החרדה

התכנסה לישיבתה הראשונה בהרכבה החדש.
נבחרו ועדות משנה:

(א) ו. חברים - מטפלת בכל הכעיות
האישיות כולל עזרה קרובים
וביורדים בין חברים
חבריה: חנן כהן, חנה היקל, בלה ק.
שוש גלר, יצחק בדר

(ב) ו. נופש: סימה יוגב, אלון אלחר,
ברכה קליין

(ג) ו. בריאות - שוש גלר המשיך כנציגת
מועצה החברה בו. בריאות

חנן כהן ממשיך להיות סגן רכז המועצה.

ערעור בצורת החלטום לביקורי קרובים
נחקבל ערעורו של ושל על כצוע החלטום
וסוכם כי הסכום המגיע עבור ביקורי בנים
והורים יצורף כזכונה בכרטיסו האישי של
החבר. כל חבר יסכס עם האחראי לקופת
הבית אף הסכום המגיע לו לביקורי הורים
או/ובנים.

העיון - ככר "בימים ההם"

" העיון - האם אנו מזויבים לחנך לקראתו?

" חינוך תנועת הנוער, והכרה עצמית, הביאה
רבים מאתנו להמנעות מעיון... העובדה
כי הקבוץ הכיר בעיון כצורך מוכר, וספק
אח-הסיגרה לחבר, לא ערעה את גישתנו זו,
וגם לא את האימון בשיון הקבוצי. להיפך,
היה זה בטוי להבנה הודית בין חברים
המחשיבים את דרישת הפרט, במקרה זה של
אותם חברים אשר מתוך הרגל של שנים אינם
יכולים לותר על עיון.

כיום נראים הדברים אחרת לגמרי...
עולה או נער כבא לקבוץ, חופס במהרה כי
זו הנאה שהקבוץ נותן אותה ומכריז על עצמו
כמעשן, כי אם לאו, הרי יפסוד מהזכויות
שהחברה מעניקה לו...

בזמן האחרון אנו חמהים לראות גם את
בנינו הגדולים מההלכים והסיגרה בפיהם.
יש רצון לגשת אליהם ולשאול אותם מה מניע
אותם לכך, ומהו הצורך הגדול שיש להם
פחאם בעיון. אך נמנעים - הרי זו פגיעה
בחופש הפרט. האם נערים אלה יודעים על
הנוק לבריאות אשר בעיון? האם הם
חושבים על זה, כמה ההנאה הזאת עולה
לציבור? למה ויחרנו בחינוכנו כל כך בנקל
על ערכי תנועת הנוער אשר בהם התחנכנו אנו?

יש צורך לבלום את התפשטות העיון.
הרי כל מעשן יודע בעצמו שזה הרגל רע...
ניצור משיכה להמנע ממנו... הנני מציע
איפוא כל כל איש אשר איננו מעשן, תינתן
לו תוספת לחציבת החופש השנתי בשעור של
ר ב ע מהתקציב הממוצע למעשן. לחבר
המעשן בעיון, בלי להפסיק לגמרי, יינתן
החלק המתאים של החסכון... זוהי אפשרות
גדולה, וכנראה היחידה, להגביל את העיון
... יחד עם זאת ניתן פתרון לשאלה הנעשית
בוערת יותר ויותר, של נתינת אמצעים
לחברים לבלוי זמן והנאה לפי רצונם.

אל-נא נעמוד מנגד ובחיבוק ידים כשאלפי
לידות כשנה עולות כעשן לשמים לרעת
הנהנים מהם, ולרעת הציבור כולו.
הנני מציע למוסדות, ולאספה, לדון
בהצעה זו.

פינדה (ורבים אחרים)
עלון גבעת-היים 8.10.48

למועד לומר שהמוסדות והאספה לא דנו, לא
אז ולא מאז.

////////////////////
מ ז ל ס ר ב
ל ש ו ש ה ו א ב י
להולדת נ כ ד ה
בחם של חנה ודני
////////////////////

ברכה ל י ש ר א ל ה מ א י ר י,
להופעת סיפורו הראשון בדפוס.

ממרכז "הפרעל" קבלנו את המכתב להלן:
"הרובה נעימה היא לנו חציין בברכה את
הופעתה המוצלחת של קבוצת המתאבקים ממסכם
כאליפות ישראל לנוער שנערכה בשנת 13.12
במכון וינגייט."

על אף ההשתתפות הגדולה של סניפים ותיקים
באליפות ורמתה המקצועית הגבוהה, זכו המב-
אבקים שלכם במדליית זהב ע"י החבר סמי מלכה
ושתי מדליות כסף (קונסקר וגורן). הישג
נוסף של קבוצתכם היא הופעתה הנאה והתלבשת
המסודרת.

בברכה

רכז אתלטיקה כבדה"
קונסקר - הוא אריה מכיחה י"ב.

ביום עיון ל מ ד ר י כ י מ ח נ ד ב י מ
שנערך ע"י מרכז ההסברה, השתתפו דוח אתר
ופרות.

שמעו הרצאות מפי קצין חינוך ראשי ויגאל
אלון, וחברים ספורו מנסיונותיהם. כולם
הדגישו את הצורך בהסברה שהיא איננה תעמולה
והחשיבות המכרעת של הקשר האישי למשפחה,
לחברים בעבודה, לבני גילם. הנה מדברי
דוח אתר בכנס:

"הקליטה צריכה להיות חברתית. אנחנו מזמינים
אותם לארוחת ארבע במועדון ולא להרצאות
וההשתתפות היא גדולה, ובהתכנסות זאת אנו
משלבים שאלות וחשובות - ע"י מזכיר המשק,
קצין מבין החברים המסביר בעיות צבא, מורים
רכז. מדי פעם מוציאים יומן בשפתם עם
הסברה על הנעשה במשק, חגים ועוד. אוספים
אותם ללימוד שירים וההשתתפות היא גדולה כי
זהו מפגש חברתי. דואגים לחבוג בחגים שלהם
יחד אתם. ענין הטיולים חשוב מאד. לפחות
פעם בחודש יש לארגן טיול, בצורת הווי ולא
טיור. אימוץ למשפחות הוא דבר חשוב ומקשר
אותם למשפחה, וע"י זה הם מקבלים את
החשובות לשאלותיהם."

מתוך פרוטוקול הכנס שנחקבל ממרכז
ההסברה

כל הודעה בקשר עם
ע ב ו ד ה ליום המחרת - יש למסור לסדרן
עד שעה 1 בצהריים - כולל מחלה.

על חכניות לנסיעות, חופש, ימי עיון וכד'
יש להודיע שבוע מראש - אם רוצים להגיע
לארגון העבודה אנו הייבים לאפשר לסדרן
לערוך חכנית שבועית מראש עם כל ההפרעות
הצפויות - הבלתי צפויות יעסיקו אותו די
יותר.

רכז העבודה

ש י ח ה ע ל ח י נ ו נ (מתוך "השבוע בקבוץ הארצי")

המטפלת בגיל הרך - אומנת או איש מקצוע

סקר המטפלות בגיל הרך שנערך ע"י המכון לחקר החינוך המשותף מצא, בין היתר, שרוב המטפלות בגיל הרך הן מאד צעירות ו-50% של המטפלות לא קבלו כל הכשרה מלבד כמה ימי עיון. אנחנו יודעים שבין ה-50% של המטפלות שקבלו הכשרה, יש רק מעטות שהשתתפו בקורס השנתי באורנים ואמנם השתלמות שנתיית זו היא ההכשרה המקסימלית ה"מגיעה" למטפלת בגיל הרך. המעטות הזוכות לקורס השנתי הזה יודעות מראש שזאת תהיה הכשרה חד-פעמית ויחידה בכל ימי חייהן. כי עבור המטפלת בגיל הרך לא קיימת אותה "השתלמות חוזרת" שכל מורה וכל גננת זוכים לה אחרי מספר שנות הוראה.

נוסף לעובדה מצערה זו יש לציין שהמטפלת עובדת במשך כל השנה בלי חופשת-חג, וכדי לנהל מעט מהילדים (דבר שכל אדם העובד עם ילדים זקוק לו), היא בורחת לרצפות ולכלים שח היא מוצאת "קצת שקט מהילדים" ובינתיים נשפרים הילדים בלי השגחה.

חוצאות הסקר לא הפחיעו ארחנו. כל אחד יודע מנסיונו כמה מעטות המטפלות בקבוצת הנשלחת לקורס השנתי באורנים. ברוב הקבוצים נחשבת ההכשרה של שלושה חודשים כ"מספקת" כדי למלא תפקיד של מטפלת. יחס זה להכשרת המטפלת נעוץ בהשקפת עולם שעדיין לא השתחררה ממנה. במשך מאות בשנים היה הילד בגיל הרך בהשגחה האם, האומנת הבלתי מאומנת, או העוזרת. הוא נעשה "חשוב" רק עם כניסתו לבית-הספר ולמענו ידעה החברה להכין את איש המקצוע. רק במאה האחרונה נפתחו גני ילדים ובשנים האחרונות נוצר גם "גן החובה". הגיל "החשוב" מתחיל היום הובה יותר מוקדם.

התנועה הקבוצית צעדה צעד אחד קדימה כאשר היא הכירה (יחד עם פסיכולוגים וגולים) בחשיבות השנה הראשונה בחיי הילד כבסיס להתפתחותו. התנועה הקבוצית התייחסה בוצינות ויחסים בין האם והילד, קבעה "תקן אמהות" המאפשר לאם להתחבר עם ילדה, דאגה לתנאי הנקה נאותים ולגמילה הדרגתית. כל זה מתוך רצון עז להבטיח יסודות איחונים להתפתחות החקיקה של הילד. מטפלת החינוך צוייזה על כן בהכשרה "ארוכה" לתפקיד זה (הכשרה של חצי שנה הכוללת חודשים של עבודה מעשית בבית-חולים!). ואמנם, לעומת ההכשרה של 10 ימים שחברותיה זוכות (המטפלות בגילאי שנתיים עד ארבע) הרי שהשתלמותה היא ארוכה מאד. אך מה אפשרות היא הכשרה זו לעומת התפקיד הגדול שעליה למלא. או שמא דבר של מה בכך הוא "להניח יסודות איחונים להתפתחות תקינה"?

אנו נמנים עם אלה המכירים בעובדה כי השנה הראשונה היא תקופה מכרעת בחיי אדם, אך לא כללנו בסדר החשיבות גם אם הגילים שנתיים, שלש וארבע - והם נשארו בידיים בלתי מאומנות. מה עוד שדאגנו בעיקר להשפעה של השנה הראשונה על חיל הנפש של האדם.

פסיכולוגים וחוקרים מוכיחים כיום שגם ומחו הגינטלסטרואלית של האדם נקבעת בשנות חייו הראשונות. וכך נוסף למטפלת בגיל הרך עוד תפקיד מכובד ואחראי ביותר והוא: הפיתוח האינטלקטואלי של הילד הרך. גלן דומן אומר: "בתקופה שבין השעה חודשים וארבע שנים גדול הכושר לספוק מידע במידה שאין דומה לה... סקרנות שאינה יודעת רגועה החבס כל ישותו האינטלקטואלית של הילד. מה יהיה עתידו, מה יהיו תחומי התעניינותו, מה יהיה נוספו - כל זה נקבע בשנים אלה. זוהי איפוא תקופת חיים שבה מתחיל הילד הוא פתוח לכל מידע". דברים דומים שמענו מפרופ' פרנקנשטיין (ירושלים) שקבע שהזכרון נוצר בשנת חייו הראשונה של הילד. החינוך "זוכר" חחילה אח דמות אמו ההולכת וחוזרת חליפות ואחר-כך משמש לו זכרון זה לצורך הלמידה. מרפאי דיבור דגולים קבעו שכושר הדיבור - סודו בשלוש השנים הראשונות של הילד. ועכשיו באה ועידת החברות רבת קובעים מיטב המדענים ששלוש השנים הראשונות בחיי האדם הן המכריעות לחייו מבחינה אינטלקטואלית.

כדי למלא תפקיד זה נחוצה למטפלת הכשרה יסודית וזו לא נקנית בימי עיון של 10 ימים (!) ואף לא בקורסים של שלשה חודשים. שנת השתלמות היא ההכשרה המינימלית להתחלת עבודתה. לא ירחק היום בו יתקיימו באורנים קורסים דו-שנתיים למטפלות.

כדי להפוך את עבודת המטפלת למקצוע דרושים 4 תנאים: א) הכשרה יסודית ב) הדרכה חוץ כדי עבודה ג) הכשרה חוזרת אחר תקופת עבודה מסוימת ד) ימי חופשה והכנה נוסף לחופש הרגיל.

החשיבות שאנו מיחסים לגיל הרך דורשת שכוחות מקצועיים יעבדו עמו.

נעמי בן ישראל

(נמסר ע"י הועדה לגיל הרך)

XXXXXXXXXXXXXX

מ ר ע צ ת : ה ק ב ר י ל ג י ו מ ה ש נ ת ו נ מחכנסת הערב בגבעה. צירי המשק, נוסף על הצירים הקבועים, הם: חנן כהן, עופרה עפיר, ברכה קליין.